Het besluit tot ontbinding.

Het beslnit tot ontbinding heeft aan de onzekerheid, waarin men tot nu toe ten aanzien der gedeeltelijke of geheele vernieuwing der Kamer verkeerde, een einde gemaakt. Wij juichen dit besluit in tweeërlei opzigt toe; vooreerst omdat daardoor de gelegenheid is open gesteld, de vertegenwoordiging normaal en homogeen zaamen te stellen; ten anderen, omdat daardoor aan de reagerende partijen een magtige hefboom is uit de hand genomen.

Hoewel de tijd, die ons van de verkiezing scheidt, kort is, is zij echter, indien men door onderlinge zamenkomsten en afspraken, zich behoorlijk tot het kieswerk voorbereidt en zijne stem niet op onmogelijke candidaten versnippert, zeer wel voldoende om tot eenen goeden uitslag te geraken. Het is niet kwaad, dat het tijdsverloop tusschen de voorbereiding en de uitoefening niet te lang zij. Eene korte tijdruimte is voor vele besluiteloozen een prikkel tot aansluiting aan deze of gene partij, terwijl de ijver, wanneer zij nog verre van het doel af is, wel eens, als men hem het meest noodig heeft, voor een groot deel is uitgedoofd.

Wij zullen thans niet herhalen, wat wij meermalen over de verkiezing gezegd hebben. Wij gelooven, dat voor onze kiezers het wijzen op het hoog belang èn van het regt zelf, tot welks uitoefening zij thans geroepen worden, èn van de uit te brengen keuzen, onnoodig is. Elk kiezer zal, vertrouwen wij, doordrongen zijn van het besef, dat alle verkiezing het resultaat is van afzonderlijke stemmen, en dat, wanneer elk voor zich zijne stem terughoudt of aan een onmogelijken candidaat wegwerpt, geene keuze of meerderheid ooit tot stand komt. Elk kiezer behoort eene diepe overtuiging te hebben van het gewigt zijner stem; elk kiezer behoort zich wel in te prenten, dat hij, door zijn regt te verontachtzamen of onbedachtzaam uit te oefenen, zich medepligtig maakt aan al de gevolgen eener ongelukkige keuze. Eene enkele verwaarloosde of in het water geworpene stem kan het overwigt geven, en eene goede keuze doen mislukken of aan eene ongewenschte candidatuur de meerderheid geven. Wanneer de kiezers dit wel beseffen, wanneer zij [illegible] weten te handhaven en hunnen burgerpligt naar behooren betrachten, wanneer zij niet meer ijverig zijn in het uitbrengen hunner stem, maar ook eene vooraf rijp overlegde en beredeneerde stem uitbrengen, dan zullen de verkiezingen nationaal zijn en de vertegenwoordiging, wetende dat zij de natie achter zich heeft, zal bezield zijn met die innerlijke zedelijke kracht en beleed met dat naar buiten werkend vermogen, zonder welke vertegenwoordigingen niets zijn, dan bedriegelijke instellingen en willooze instrumenten in de handen van overheerschende partijen.

In het bijzonder moeten wij, met het oog op het besluit tot ontbinding, een verdubbelden ijver en zooveel mogelijke eenstemmigheid in het doen der keuzen voor de Provinciale Staten aandringen. Den 3den september zullen de verkiezingen voor de Provinciale Staten plaats hebben, die reeds op den 11den geroepen worden, de keuzen voor de nieuwe Eerste Kamer te doen. Het is dus van groot belang te zorgen, dat de Provinciale Staten zoo voltallig mogelijk zijn, dat er, ten gevolge van verbrokkeling der stemmen, zoo min mogelijk behoeve overgestemd te worden. Tusschen den 3den en den 11den kan geene herstemming plaats hebben; de verkiezing van de leden der nieuwe Eerste Kamer kan dus alleen geschieden, door de Provinciale Staten zoo als die, ten gevolge der eerste stemming op den 3den, zamengesteld zijn. Elk begrijpt, hoe zeer verschillend de uitslag dier verkiezingen voor de Eerste Kamer zijn kan, naarmate de vergadering min of meer volledig is zamengesteld. Het vooraf beramen en overleggen van de kiezers voor de keuzen der provinciale vertegenwoordiging is des te meer noodzakelijk, dewijl de verkiezingen thans niet gelijk vroeger, bij *gemeenten* maar bij *districten* geschieden en velen de indeeling der provinciale kiesdistricten, afgezonderd van die der rijks-kiesdistricten, niet zoo helder voor den geest zullen hebben. Het is dus in de eerste plaats noodig, dat men de kies-vereenigingen en kies-vergaderingen in de rijks-kiesdistricten, ter voorbereiding van de keuzen voor de Tweede Kamer, niet verwarre met de kiesvereenigingen en kies-vergaderingen in het provinciale kies-district, ter voorbereiding van de keuzen voor de Provinciale Staten. En daar bij de verkiezingen voor de Provinciale Staten, de kiezers verscheidene keuzen te doen hebben, is het vooral hier noodig, zich door voorafgaand overleg en beraming, wel te verzekeren, dat men geene vruchtelooze keuze doe. Het is altijd, maar vooral in dit bijzonder geval, nu de Provinciale Staten bijna onmiddellijk na hunne zamenstelling geroepen worden tot eene zoo gewigtige verrigting, die eenen zoo veel beteekenenden invloed op den gang van zaken kan uitoefenen als de verkiezing van de leden der Eerste Kamer, van het uiterste belang te zorgen en alle krachten in te spannen, om reeds terstond, bij de eerste stemming, volstrekte meerderheid te verkrijgen en de nieuwe provinciale vertegenwoordiging, zoo mogelijk, in eene verkiezing voltallig en volledig zamen te stellen. De acht dagen die tusschen de stemming voor de leden der Tweede Kamer en de stemming voor de leden der Provinciale Staten verloopen moeten, behooren daarvoor met ijver gebruikt te worden. Wanneer men met lust en ijver handen aan het werk slaat, kan men in acht dagen tijds, zeer wel eene goed overlegde verkiezing voorbereiden en tot stand brengen.

De drie volgende weken zijn een gewigtig tijdperk; dat op onze constitutioneele en politieke ontwikkeling, hoe ook de uitslag moge zijn, in allen gevalle eenen zeer belangrijken invloed moet uitoefenen. De eerste schreden op een nieuw pad zijn gedaan; van den geest der verkiezingen voor de lands- en de provinciale vertegenwoordiging zal het afhangen, of wij met vasten tred op dat pad zullen voortgaan, dan of de natie verlangt terug te keeren, op den ouden weg, dien zij zoo lang vruchteloos gestreefd had te verlaten. De uitslag der verkiezingen zal leeren, of Nederland voort wil gaan op den weg der constitutioneele regering of terugkeert tot de beginselen der landsvaderlijkheid en landskinderlijkheid.

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 10 aug. Men schrijft uit Stuttgart, dat de Deensche gezant *v. Dirking Holmfeld* dezer dagen eene audientie bij den koning heeft gehad. Deze diplomaat bezoekt thans alle Zuid-Duitsche hoven, met het oogmerk deze te bewegen hunne sanctie aan het te Berlijn gesloten vredesverdrag te geven. Hij heeft wijders in last te verhinderen, dat de aan Sleeswijk-Holstein verschuldigde gelden wegens het onderhoud der Duitsche troepen, terug betaald en dat aan officieren verlof gegeven worde, om in Sleeswijk-Holsteinsche dienst te treden. — Overal in Zuid-Duitschland neemt de geestdrift voor de hertogdommen toe; vele militairen wier diensttijd verstreken is, begeven zich derwaarts, en ontvangen het noodige reisgeld van de kommissien, belast met de inzameling van geldelijke ondersteuningen.

— Behalve de hertog van Bordeaux, wordt ook de heer *de Larochejaquelein* heden te Wiesbaden verwacht. Vele andere notabiliteiten der legitimistische partij zijn reeds aldaar aangekomen, en niet zelden hoort men er den naam van »*Hendrik* V" uitspreken. Ook voor den markies *Normanby*, Engelsch gezant te Parijs, zijn te Wiesbaden appartementen besproken. Ook te Baden-Baden schijnt een klein vorsten-congres gehouden te zullen worden. Men wil weten, dat de president der Fransche republiek, alsmede de koning der Belgen aldaar zullen aankomen.

— Volgens gerüchten zou de hertog *George van Mecklenburg Strelitz* zich eerstdaags in het huwelijk begeven met de rijke dochter van den overleden Russischen grootvorst *Michael*. Men zegt dat de verloving binnen kort plaats zal hebben.

Frankfort, 11 aug. Men vernemt uit eene goede bron, dat de gevolmagtigden op het Duitsche staten-congres besloten hebben, om het verhandelde in de laatste zitting van het Plenum langs officieelen weg openbaar te maken. Daarin is de noodzakelijkheid betoogd, om, wegens het mislukken van alle pogingen, om eene nieuwe Duitsche bonds-constitutie tot stand te brengen, den engeren bondsraad bijeen te roepen. Men beroept zich op de plegtige verklaring van Oostenrijk, dat het niet voornemens was bij de bijeenroeping van den engeren bondsraad, tot den vorigen staat van zaken en de vorige vormen terug te keeren, maar dat het alle pogingen zou aanwenden, om tot eene nieuwe regeling van den Bond te geraken. De Oostenrijksche gevolmagtigde, graaf *von Thun*, heeft in de bewuste zitting deze verklaring van de Oostenrijksche regering plegtiglijk herhaald.

De openbaarmaking van het verhandelde in de zitting wordt reeds binnen weinige dagen te gemoet gezien. Men verwacht ook eene spoedige vorming van den engeren Bondsraad, omdat al die staten, welke door hunne gevolmagtigden in het plenum vertegenwoordigd waren, en die hier nog aanwezig zijn, reeds van de noodige volmagten zijn voorzien om aan den Engeren Bondsraad deel te nemen. Men twijfelt in goed onderrigte kringen er niet aan, dat Pruisen en de overige zoogenaamde Staten der Unie tot den Engeren Bondsraad zullen toetreden.

— De Koningin der Nederlanden is te Baden-Baden, ten bezoeke bij HD. vader aangekomen.

— Het reuzen-standbeeld der Bavaria, de grootsche schepping van *Schwanthaler*, is thans in München volkomen in elkander gezet. Het metalen beeld heeft een gewigt van 1560 centenaars en de waarde van het metaal alleen bedraagt 93,600 guldens. Iedere toon van het beeld is zoo groot als een gewoon botervat. In den kop kunnen twee paren zeer goed een polka dansen, terwijl in den neus ruimte is voor een muzijkant, om er te zitten spelen. Het ruime gewaad, dat tot op de voeten nederhangt, is van 6 vingers dik metaal en in den omvang ruim honderd ellen breed. De zegekrans dien het beeld in de hand houdt, weegt 100 centenaars. Niettegenstaande zijne ontzaggelijke grootte is het [illegible] van het beeld uiterst schoon en regelmatig. Aan de voeten van het beeld ligt een evenredige leeuw. Dit meesterstuk zal in de eerste helft van October worden onthuld.

Hamburg, 10 aug. Van het oorlogs-tooneel zijn heden geene berigten van eenig belang ontvangen. Uit nadere mededeelingen is gebleken, dat het voorposten-gevecht te Sorgbruck, ten gunste der Sleeswijk-Holsteiners is uitgevallen; met een verlies van

5 dooden en 14 gewonden behaalden zij deze kleine overwinning, welke de Denen noodzaakte zoo spoedig om te keeren, dat zij niet eens tijd hadden om hunne dooden met zich te nemen.

Ook bij Düvenstedt is de aanval der Denen met goed gevolg teruggeslagen en zijn zij genoodzaakt geworden hunne uiterste voorposten in te trekken.

Heden middag zijn op nieuw 33 Deensche gevangenen van Rendsburg naar Altona overgebragt, waar zij thans streng bewaard worden.

— In den vroegen morgen van eergisteren werden te Rendsburg *zes en tachtig* lijkkisten, met de teruggevonden overblijfselen van de ongelukkigen, die bij de ontploffing van het kruidmagazijn hun leven verloren, ten grave gevoerd. De heer *Callisen* sprak bij het graf met indrukwekkende woorden eene lijkrede uit; eene compagnie van het 13de bataillon (de overige manschap was in het veld om den aanval der Denen af te weren) volgde den trein, waaraan zich ook een groote rei van bedroefde inwoners had aangesloten. Een en twintig élèves van de artillerieschool, meest kinderen van onder-officieren, behooren onder de offers dezer treurige gebeurtenis. Ook van de zwaargewonden hebben reeds velen den geest gegeven.

Berlijn, 30 aug. De aftreding van de heeren *von Manteuffel* en *von Stockhausen*, wordt heden weder tegengesproken. De vraagstukken, zoo deelt men mij mede, om welke het thans te doen is, zijn dan ook nog niet beslist, en men koestert alzoo nog eenige hoop, dat zij niet in den geest van den heer *von Radowitz* zullen uitvallen. In eene der laatste zittingen van den ministerraad, verklaarde de heer *von Radowitz* van den Koning in last te hebben, om de bijeenroeping der landweer in de Rijnlanden en Westfalen voor te stellen, daar Pruisen noodwendig eene imponerende stelling moest innemen, om Oostenrijk, dat in den laatsten tijd de nationale eer zoo dikwerf had gekrenkt, tot eene voldoening te noodzaken. De heer *von Manteuffel* moet tegen dit ontwerp hevig bestreden hebben, op grond van de ontijdigheid van dezen maatregel, zoo lang Oostenrijk het bij woorden liet blijven, terwijl hij overigens deze demonstratie te kostbaar en het voorts onverantwoordelijk achtte, om duizende huisvaders in dezen tijd aan den arbeid te onttrekken. Wilde Pruisen voor zijne eer in het strijdperk treden, dan waren de definitive constituering der Unie en de vereffening der Sleeswijk-Holsteinsche quastie, aangelegenheden, voor welke het zijne eer verpand had. Indien Oostenrijk het dan durfde wagen, tegen Pruisen op te treden, dan ware het tijd het zwaard aan te gorden. Toen hierop de heer *von Radowitz* de onmogelijkheid om de Unie definitief te constituëren, betoogde, verklaarde de heer *von Manteuffel*, dat hij voortaan de verantwoordelijkheid van eene zoodanige politiek niet meer meende te mogen op zich nemen.

Indien de heer *von Manteuffel* werkelijk aftreedt dan gaat zulks natuurlijk met eene wijziging van het geheele kabinet gepaard.

Berlijn, 33 aug. A. v. Humboldt is door den Koning van Sardinie tot Ridder Grootkruis der Orde van den Heiligen *Mauritius* en *Lazarus* benoemd.

— *Haynau* laat zich hier zeer openhartig uit over de Oostenrijksche aangelegenheden. Bij een diner, waar ook de Oostenrijksche gezant tegenwoordig was, verklaarde hij, dat men aan niets minder denken kan dan aan eene verwezentlijking der bedreigingen van Oostenrijk jegens Pruisen. Niet alleen ontbrak er geld, maar ook het leger was ongeneigd om tegen Pruisen te strijden, en eer dit gebeurde zou het kabinet *Schwarzenberg* genoodzaakt worden aan zijne aftreding te denken. De heer *v. Prokesch* heeft tegen deze verklaringen van den grijzen veldheer niets ingebragt.

Wiesbaden, 33 aug. Gisteren is de graaf *van Chambord* alhier aangekomen en aan het hotel Duringer afgestapt. Te Biberich werd de graaf door een groot aantal Franschen ontvangen, die hem met groote witte bouquetten op de borst te gemoet kwamen.

Heden morgen heeft de graaf de godsdienstoefening in de katholieke kerk bijgewoond. Hij werd door den deken *Petmeky* en den heer *Max von Gagern* ontvangen. Des middags was er groote receptie. In de voorkamers stonden 6 of 8 lakeijen, in groote blaauwe livorei gereed, om de getrouwe legitimisten, met de *cordon de la croix de St. Louis* om den hals, bij den graaf binnen te geleiden. De hertog *van Bordeaux* heeft een goed en gezond voorkomen. Hij is even dertig jaar oud, niet zeer groot en eenigzins gezet. Zijn haar is blond; hij draagt een ronde baard, welke eenigzins getemperd wordt door de sterk uitkomende gezigtssnede der *Bourbons*. Men zegt, dat zijne koninklijke hoogheid tot aan het einde van September alhier zal verblijven; de rijtuigen zijn alhier reeds voorloopig voor den tijd van vier weken gehuurd.

Generaal *de St. Priëst* is Zaturdag alhier aangekomen; *Berryer*, *Vatimesnil* en *Larochejacquelein* worden verwacht. Het aantal der zaturdag te Biberich aangekomen personen (meest Franschen) was zoo groot, dat de gewone vervoermiddelen ontoereikend waren om de gasten herwaarts te brengen.

Kleef, 32 aug. Is de eerste feestdag verrukkelijk geweest, de tweede was niet minder heerlijk. Het gelal vreemdelingen is sedert gisteren avond nog aangegroeid, zoodat onze stad nog nimmer zoo vele bezoekers in haar muren heeft gezien.

Gisteren namiddag te 5 ure trokken de liedertafels met banieren en mijzijk weder naar het feestgebouw, waar eene algemeene uitvoering plaats vond en later de afzonderlijke liedertafels met juisheid en onder toejuiching der aanwezigen voordragten hielden. Vervolgens gaf de burgemeester *König* aan de HH. *Boers* en *Bertelsmann* zijne dankbetuiging te kennen voor de moeite en opoffering, waarmede zij de uitvoeringen hadden geleid en alzoo zeer veel tot den luister van het geheele feest bijgedragen. Deze lofspraak werd met een algemeen geestdriftig hoerah beantwoord. Tot slot werden de beide vaderlandsche liederen gezongen. Te 10 ure werd voor het feestlocaal een prachtig vuurwerk afgestoken. Daarna begon het bal, waaraan door de feestgenooten tot aan den volgenden ochtend werd deelgenomen.

Het committé heeft zijne taak meesterlijk volbragt, men hoort daarover slechts ééne stem; de verwachtingen van het feest waren groot en evenwel gelooft men, dat zij nog zijn overtroffen geworden.

Het grootsche feest is wel voorbij, doch de herinnering daaraan zal in de gedachtenis van allen, die het bijwoonden, nog lang voortleven.

De leiding der koren voor het volgende feest is bij besluit der directeuren van al de liedertafels, opgedragen aan de directeuren der liedertafels, de HH. *Marx*, uit Arnhem en *Weinbrenner*, uit Elberfeld.

ENGELAND.

Londen, 30 aug. De commissie van het Lagerhuis, belast met het onderzoek, welke bezuinigingen nog kunnen worden gebragt in de jaarwedden der openbare ambtenaren, heeft eindelijk haar rapport uitgebragt. Zij stelt aanmerkelijke inkorting van verscheidene jaarwedden voor, doch de tractementen van de ministers (die meestal 5000 £ met vrije woning hebben) en van bijna alle hooge beambten der kroon, acht zij niet te hoog; daarentegen wil zij krachtig bezuinigen bij het kostbare collegie der admiraliteit, en ook de hooge regterlijke ambtenaren, zelfs den lord kanselier, spaart zij niet. Bij de buitenlandsche zendingen wil zij door verlaging der hooge tractementen, door het vereenigen van gezantschappen en door het zenden van verlegenwoordigers van lageren rang, de uitgaven aanmerkelijk verminderen. Men twijfelt of het Lagerhuis zich met het rapport der commissie vereenigen zal. De regering heeft haar oordeel nog niet te kennen gegeven. Maar er bestaat werkelijk hier en daar, in de bezoldiging der hooge ambtenaren, verkwisting, en het algemeen verlangen is dat daaraan een einde komt.

— In eene belangrijke [illegible] welke te Dublin, in de eerste dagen dezer week, is gehouden, is besloten tot oprigting van eene *vereeniging voor de belangen der pachters*. Als beginsel werd aangenomen, dat de pachters het regt hebben om de huurwaarde der gronden, die zij in gebruik hebben, door schatting te doen bepalen; dat hun de huur niet kan worden opgezegd, zoolang zij de huurpenningen betalen, en dat zij regt hebben op eene vergoeding voor grondige verbeteringen door hen in de landerijen enz. aangebragt. Deze beginsels zijn tot grondslag der vereeniging aangenomen; zij behoeft echter, alvorens in werking te kunnen komen, een fonds van £ 10,000 waarvoor aan de belanghebbende vrijwillige bijdragen worden gevraagd.

— Een vaartuig van Lissabon heeft een aanzienlijke hoeveelheid boter alhier uit Portugal aangebragt; dit artikel was vroeger nooit uit dat land hier ingevoerd.

BELGIE.

Brussel, 32 aug. De *Moniteur* behelst heden de navolgende koninklijke besluiten: 1o. tot gouverneur der Nationale bank wordt benoemd de heer *de Haussy*, minister van Justitie en lid van den Senaat; 2o. tot minister van Justitie de heer *Victor Tesch*, lid van de Kamer van afgevaardigden; 3o. tot minister van Publieke werken, ter vervanging van den heer *Rolin*, wiens ontslag is aangenomen, de heer *Emile van Hoorebeke*, lid van de Kamer van afgevaardigden; 4o. tot minister van Oorlog de luitenant-generaal *Brialmont*.

— Heden begint de reis van den President der Fransche Republiek. Men had het gerucht verspreid dat het reisplan veranderd was. Dit is niet zoo. De President begeeft zich werkelijk naar Lyon en Straatsburg. Het *Bulletin de Paris* houdt zelfs vol dat hij daarna de vloot te Cherbourg zal gaan inspecteren. Maar men weet dat dit officieel is tegengesproken, en niets geeft reden om te vermoeden dat de President op dit punt van zijn eerste besluit is teruggekomen.

Zaturdag heeft het tweede banket van officieren en onderofficieren op het Elysée plaats gehad. Bijzonderheden zijn daaromtrent nog niet bekend; maar het weinige dat men daarvan weet, doet veronderstellen dat het is afgeloopen op dezelfde wijze als het eerste. Overigens was er gisteren te Parijs volstrekt geen politiek nieuws.

De dood van den heer *Santa Rosa*, minister van Koophandel te Turijn, heeft aanleiding gegeven tot eene daad van de geestelijkheid, welke op de bevolking eenen geweldigen indruk gemaakt en eenige wanordelijkheden ten gevolge heeft gehad. De laatste sacramenten zijn den minister geweigerd, omdat hij niet wilde ontkennen, dat hij, als lid van het kabinet, deel had genomen aan het ontwerpen van de wetten *Siccardi*. Alle Turijnsche dagbladen zijn vol van bijzonderheden over de ontsteltenis die deze weigering in de stad heeft veroorzaakt. Sommige zeggen, dat er bevelen in dien zin door den aartsbisschop van Turijn, aan den pastoor der parochie, waartoe de overledene behoorde, zijn gezonden; andere zeggen dat die orders later waren ingetrokken; weder anderen, dat de pastoor op eigen gezag gehandeld heeft. Hoe het zij, de minister heeft de laatste sacramenten niet kunnen ontvangen. Gelukkig heeft men de manifestatiën van het volk, die door deze onverdraagzame handeling waren uitgelokt, kunnen bedwingen, vóór zij een ernstig aanzien bekwamen.

FRANKRIJK.

Parijs, 33 aug. Zoo de berigten die men uit Brussel ontvangt, naauwkeurig zijn, zegt het *Journal des Débats*, dan zou een tolverbond met België nu weder tot de mogelijkheden gaan behooren. Toen België inderdaad daarvoor eenig verlangen aan den dag legde, werden deszelfs openingen van onze zijde zeer koel ontvangen, zoodat België zich tot het Duitsche tolverbond moest wenden.

Later, in 1841, verlangde België die tolvereeniging met Frankrijk zoo sterk, dat de Koning der Belgen opzettelijk naar Parijs kwam om er het voorstel toe te doen. Het Fransche kabinet ontving de voorstellen met genoegen. Men beraadslaagde nog slechts over de middelen van uitvoering en over eenige transitoire bepalingen, waardoor België gewaarborgd moest worden tegen al wat eene opoffering van deszelfs onafhankelijkheid kon schijnen, — toen plotseling eene derde mogendheid zich in de zaak mengde en haar in duigen wierp.

Deze nieuwe mogendheid was noch Engeland, noch Pruisen, het was geen vreemdeling, het waren eenige Fransche fabriekanten, die beweerden, dat hunne belangen door het tolverbond gekwetst zouden worden; zij wisten de meerderheid in de Kamer van Afgevaardigden op hunne hand te krijgen, welke aan het ministerie deduidde, dat zij de tolvereeniging niet wilde gedoogen en dat zij, zoo het gouvernement den maatregel toch voorstelde, hetzelve haren steun zou ontnemen. De ministers lieten daarop hun plan varen.

Nu Pruisen de overeenkomst, waarbij België tot het Duitsche tolverbond was toegetreden, heeft opgezegd, voert de drang der omstandigheden België weder tot ons.

— Men is hier een genootschap op het spoor gekomen, *het genootschap van den 10den december*, dat schijnt voor [illegible] plannen tot omverwerping der constitutie [illegible] ben; deszelfs voornaamste leden zijn militairen. Die onder-officieren, die er leden waren, bragten op het hun onlangs door den President der republiek gegeven diner, telkens beteekenisvolle toasten uit; deze waren vele malen van zulk eene strekking, dat de President zich misnoegd moest betoonen en zich verwijderen, opdat zij de dwaasheid niet zouden hebben om aan te bieden, hem naar de Tuilerieën te geleiden. De generaals *d'Hautpoul* en *Changarnier* zijn hoogelijk misnoegd over deze manifestatien.

— Heden in den vroeger morgen is hier gearresteerd zekere *Lhériée*, een der hoofden van het geheim genootschap *Nemesis*. Er zijn zeer oproerige papieren bij hem gevonden, waaruit het onderling verband van al de ultra-republikeinen blijkt. Hij stond op het punt om naar Londen te vertrekken ten einde daar zamenspanningen, met de Fransche uitgewekenen te smeden.

— Men spreekt van eene overeenkomst, welke aangegaan en geteekend zou zijn door de hoofden der oude republikeinsche partij; welke eene vereeniging hebben gevormd onder den naam van *Union Républicaine*. Die overeenkomst moet zijn opgesteld door de leden van *Cavaignacs* partij, voor het geval dat het bestaan der republiek in gevaar mogt gesteld worden door een royalistischen opstand of een aanslag van een pretendent.

Art. 1. In geval van eenen roijalistischen opstand moet men terstond alle republikeinen, die in staat zijn de wapenen te dragen, oproepen, [illegible] te scharen rondom de aan de constitutie getrouw gebleven autoriteiten, en te handelen tegen diegenen, welke de republiek mogten verraden of zich der constitutie vijandig betoonen.

Art. 2. De aan den royalistischen [illegible] medepligtige autoriteiten worden [illegible] en hebben geen regt meer om te bevelen of te beheeren. De uitoefening hunner magt wordt eene overweldiging, en het gebruik dat zij van 's rijks penningen maken, wordt alsdan diefstal; aller heilige pligt is derhalve hun gehoorzaamheid te weigeren en de belastingen niet te betalen.

Art. 3. Het leger moet getrouw zijn aan de republiek en de constitutie ter hulp snellen. Ieder krijgshoofd, die hetzelve aan de zamenzwering en den opstand medepligtig wilde maken, wordt voor een verrader en oproerling verklaard. Geene gehoorzaamheid is men hem meer verschuldigd en hij zal onmiddellijk voor den krijgsraad teregt gesteld worden.

Art. 4. Ieder corps, welks aanvoerder aan den opstand medepligtig blijkt te zijn, moet zich oogenblikkelijk stellen onder het bevel van die mindere hoofden die getrouw zijn gebleven aan de constitutie.

Art. 5. Op alle plaatsen waar zich afdeelingen bevinden van de te wapen geroepen republikeinen en waar geene der constitutie getrouw gebleven burgerlijke of militaire autoriteiten aanwezig zijn, zal zich een constitutioneel commité vormen. Het zal ingevolge de omstandigheden handelen.

Art. 6. Ieder die aan den opstand heeft deelgenomen, zal tijdens diens duur overeenkomstig de krijgswetten gevonnisd en gestraft worden. Na afloop van den opstand zal dit volgens de burgerlijke wetten geschieden.

— Men zegt, dat de directie der Fransche bank heeft voorgesteld, om in plaats van een wekelijkschen staat van hare gesteldheid, voortaan slechts om de drie maanden een staat harer inkomsten en uitgaven openbaar te maken, zooals dit vroeger plaats had. Sommige leden hebben doen opmerken, dat de opgave van een wekelijkschen staat dikwijls een onnauwkeurig denkbeeld van de gesteldheid der bank gaf, wanneer zulks geschiedde den dag vóór het einde eener maand, of van een grooten vervaldag, en stelden voor om de publicatie dier staten minstens om de twee maanden te bepalen. De bank moet ook nog eene andere beweegreden hebben om hare publicatiën te beperken. De *Moniteur* moet namelijk, ten gevolge van het nieuwe zegel op de dagbladen, aan den minister van Financiën eene nieuwe subsidie aangevraagd hebben, waarop de heer *Fould* het blad heeft gemagtigd, om iedere annonce, betreffende de gesteldheid der bank, in rekening te brengen, waarin echter de directie van genoemd dagblad niet wilde treden.

— De loterij-makelaars te Frankfort verspreiden dagelijks te Parijs en in de departementen prospectussen, waarbij het publiek wordt uitgenoodigd tot deelneming aan een door particulieren uitgedacht spel, hetwelk de trekkingen der Badensche geldleening tot grondslag heeft. Daar de naam der heeren *Rothschild en Zoon*, te Frankfort, door wier tusschenkomst die leening is gesloten, telkenmale op die prospectussen wordt vermeld, om des te meer kracht aan dit bedriegelijke spel te geven, zoo hebben genoemde bankiers bekend gemaakt, dat zij aan die soort van industrie geheel vreemd zijn.

SPANJE.

Madrid, *6 aug.* De heer de *Castro*, zoon van den minister van Buitenlandsche Zaken van Portugal, vertrekt heden naar Lissabon, de ratificatiën overbrengende van het postverdrag tusschen Spanje en Portugal gesloten.

— Heden was er eene groote afscheidsreceptie bij de koningin *Maria Christina* die, zoo als vroeger gemeld werd, naar la Granja vertrekt.

— De stoomboot *Castilla*, aan boord hebbende den Spaanschen gezant te Napels, hertog *van Rivas*, is den eersten dezer te Barcelona binnengeloopen.

Binnenlandsche Berigten.

Amsterdam, *13 aug.* De Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen*, hield heden morgen, in het kerkgebouw der Doopsgezinde gemeente alhier, hare 66ste jaarlijksche algemeene vergadering. Het geschiedde met eene openingsrede van den algemeenen voorzitter, den hooggel. heer *P. J. Veth*, *Over den toestand en de behoeften van het onderwijs der jeugd in Nederlandsch Indië, bepaaldelijk met het oog op hetgeen door de Maatschapij* Tot Nut van 't Algemeen *zou kunnen verrigt worden, om daarop een' heilzamen invloed te oefenen.*

Na deze rede deed het hoofdbestuur, bij monde van den algemeenen secretaris, verslag van den staat en de werkzaamheden der maatschappij, waaraan wij de navolgende punten ontleenen:

De Maatschappij heeft het verlies te betreuren van 4 kleinere afdeelingen, namelijk *Waarder*, *Winterswijk*, *Lage Zwaluwe* en *Beilen;* één departement scheet te kort in zijne geldelijke verpligtingen, terwijl de departementen *Monster* en *Westlandsche Dorpen*, om plaatselijke redenen gewenscht hebben zich tot eene afdeeling, onder laatstgemelden naam te vereenigen.

Sedert de vorige algemeene vergadering zijn op niet minder dan *tien* verschillende plaatsen even zoo vele nieuwe afdeelingen gevestigd, als: Groningen a/d Saramacca (in de kolonie Suriname), Nieuw Leekerland, Woudrichem, Schermerhorn, Nieuwe Tonge, Middelie, c. a., Uithuistermeeden, Nieuwolda, Hoogcarspel en Alblasserdam.

Het gezamenlijk aantal departementen is daardoor geklommen tot 289, bevattende 13,792 contribuëerende en honoraire leden.

In de zamenstelling van het Hoofdbestuur heeft de wettige wisseling van leden plaats gehad. De heeren *J. Boeke* en mr. *W. E. J. Berg van Dussen Muilkerk* zijn als concluderende leden afgetreden; terwijl bij meerderheid van stemmen door de Departementen herkozen zijn, de heeren: mr. *H. Beijerman* en mr. *D. H. Portielje*.

Het Hoofdbestuur bestaat thans uit de leden: *D. H. Wildschut*, *S. Muller*, *B. Tideman*, *L. M Schouwenburg*, mr. *M. C. van Hall*, *J. van Gilse*, mr. *W. J. C. van Hasselt*, *W. H. Warnsinck*, ds. *J. P. Heije*, mr. *H. Beijerman* en mr. *D. H. Portielje*, benevens de adviserende leden: *W. H. Suringar*, *P. J. Veth*, *J. Boeke*, mr. *W. E. J. Berg van Dussen Muilkerk*, en mr. *P. M. G. van Hees* (algemeene secretaris).

Tot voorzitter voor de Algemeene Vergadering van 1851, heeft het Hoofdbestuur uit zijn midden verzocht en benoemd den heer mr. *D. A. Portielje*.

Het drukken van het *Natuurkundig Schoolboek*, door verschillende omstandigheden, gedurig vertraagd, wordt nu ijverig voortgezet.

De kopij voor het werkje over de *Ontwikkeling van het kind* en die bevattende eene *Handleiding voor zieken-verpleging*, zal weldra gereed zijn om ter perse gegeven te worden.

Als blijk, hoezeer de werken der Maatschappij nog steeds op prijs worden gesteld, dient, dat in het afgeloopen jaar wederom verscheidene werken moesten herdrukt worden.

De pogingen, bekrachtigd het meer dan eens behandeld onderwerp: de *Volks-Encyclopaedie* zijn als mislukt te beschouwen; mislukt bij gebrek aan te gemoetkoming van de zijde van hen, wier raad en inlichting men niet konde ontberen. Het Hoofdbestuur evenwel zal trachten, of 't mogelijk zij, langs andere wegen het voorgestelde oogmerk te bereiken.

Ten aanzien der Normaal-Inrigtingen voor de *gymnastie*, zijn de kansen, dat de Maatschappij allengs haren wensch vervuld zal zien, eenigzins verbeterd. Van de daartoe uitgenoodigde departementen, volgens besluit van 't vorige jaar, hebben de meeste zich bereid verklaard en andere uit eigen beweging zich aangeboden, de oprigting van Gymnastie-Scholen te beproeven. Op enkele plaatsen is de zaak reeds tot een begin van uitvoering gekomen.

In voldoening aan het verlangen van de Algemeene Vergadering 1849, zijn door verschillende departementen reglementen ingezonden van in hunnen kring gevestigde *Spaarbanken*. Bij verschil in eenige administratieve beginselen, gewijzigd naar plaatselijke gelegenheden, is het bijzonder deze omstandigheid, die de aandacht trekt, dat de meeste der bedoelde spaarbanken hoofdzakelijk, zoo niet uitsluitend bestemd en ingerigt zijn, ten dienste van die klasse, die er bovenal behoefte aan heeft, en dat nagenoeg alle het merk dragen van philantropische, niet van industriële instellingen.

De commissie ter zake van de *Landverhuizing* heeft hare vroeger geopende briefwisseling voortgezet.

Naar aanleiding van eene belangrijke mededeeling, door een der departementen, betreffende den *Sluikhandel*, heeft het Hoofdbestuur pogingen aangewend, om de aandacht van 's lands regering op die zaak en hare noodlottige gevolgen te vestigen.

Als een regt verblijdend verschijnsel beschouwt het Hoofdbestuur de oprigting van eene Maatschappij: *Tot Nut der Israëliten*, in Nederland. Het blijkt dat deze nieuwe stichting op haren weg een gelijk doel beoogt als de Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen*, die dan ook hare welgezinde hulpvaardigheid aan genoemde instelling heeft toegezegd.

Door de opgaven der departementen vond de Maatschappij wederom de aangename gelegenheid, om aan 97 personen voor edelmoedige bedrijven, eerebijken toe te kennen.

In den geest der wetsbepalingen is voorts eene zilveren medaille geschonken aan elk der drie schoolonderwijzers *K. Scholten* te Edam, *G. Verboon* te Schiedam, en *J. H. van Stalborgh* te Wageningen, nadat zij gedurende meer dan eene halve eeuw, met buitengewoon loffelijken ijver in hunne ambtsbetrekking werkzaam waren geweest.

De departementale *Leesbibliotheken*, voor de mingegoede volksklasse steeds kosteloos opengesteld, zijn wederom met eenige vermeerderd, zoodat derzelver aantal thans 245 bedraagt.

Aan verschillende liefdadige inrigtingen zijn in 't afgeloopen jaar, eenige kleine boekverzamelingen gratis afgegeven.

De instandhouding van *Bewaar-*, *Herhaling-* en *Zangscholen* enz., heeft dit jaar eene niet onbelangrijke uitgave veroorzaakt van circa *f* 9000. Niettegenstaande deze omstandigheid, verkeeren de geldmiddelen der Maatschappij evenwel in eenen gunstigen staat.

De gelden, bestemd voor het *schoolfonds*, zijn dit jaar weder eenigzins toegenomen.

Met belangstelling heeft het hoofdbestuur de vraag overwogen en besproken: wat de maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen* zou kunnen doen ter bevordering van opvoeding en onderwijs, onder de inlandsche bevolkingen van Oost-Indië. Wat intusschen de wijze van uitvoering betreft, is de zaak nog niet tot die rijpheid gekomen, om deswege nu reeds bepaalde voorstellen te kunnen doen.

Na eene korte tusschenpoozing werden de werkzaamheden, des middags ten 1 ure hervat.

In de eerste plaats werd verslag gedaan wegens de uitgeschrevene prijsvragen. Hieruit vernam de vergadering o. a.

a. Dat er *geene* antwoorden waren ingekomen op de prijsvragen no. 2, 3 en 5.

b. Dat er antwoorden zijn ontvangen doch *geene* bekrooning heeft plaats gehad ten aanzien der vragen 1, 4 en 6.

c. Dat er op de prijsstoffe no. 7 *drie* antwoorden waren ingekomen, waarvan no. 3, met. *De stam schenke aan den boom het leven enz*, met nagenoeg *alle* stemmen de bekrooning op zich vereenigd heeft; terwijl de schrijver van no. 1, met. *Simplex veri sigillum*, eene zilveren medaille als *accessit* wordt aangeboden, wanneer hij vrijheid geeft tot het openen van zijn naambriefje.

Bij opening van het naambillet, toegevoegd aan het antwoord no. 3, bleek daarvan schrijver te zijn, de heer *S. Blaupot ten Cate*, te Hoogezand.

Na het benoemen der commissie, belast met het kiezen van beoordeelaars, ging de vergadering over tot de keuze van twee nieuwe prijsvragen. Deze keuze bepaalde zich bij no. 8 en no. 14 uit de *tweede* lijst van de ontwerp-prijsstoffen, luidende:

No. 8. »Een betoog van Gods wijsheid en liefde, blijkbaar in de in-stand-houding van de verschillende standen en betrekkingen der menschen hier op aarde."

No. 14. »Een volksleesboekje in eenvoudigen, duidelijken stijl, in den smaak van *'t Morgenslokje* en ook van die uitgebreidheid, b. v. onder den titel: *Eigen brood bovenal*, waarin krachtig en overtuigend, op gronden, uit den aard der zaak uit de zedekunde en godsdienst ontleend, en met voorbeelden het nadeel wordt aangetoond, dat er voor de zedelijkheid en voor des menschen eigene kracht en gemoedstoestand in gelegen is, om te leven van de giften der diakonien en andere liefdadige instellingen, zoo lang hij zelf in staat is zijn eigen brood te verdienen, en waarin wordt gewezen op de tallooze heilzame gevolgen, die het besef van voor zich zelven den kost te verdienen en het daaruit voortvloeijende gevoel van zelfstandigheid heeft op 's menschen zedelijkheid en godsdienstigen gemoedstoestand."

Na het benoemen der Commissie tot nazien der Rekening, ging men over tot de behandeling der Bijzondere Voorstellen.

Het eerste voorstel van wege het hoofdbestuur werd na vele en belangrijke discussiën, met groote meerderheid van stemmen, in bevestigenden zin beantwoord, en als zoodanig besloten: dat het hoofdbestuur, ten aanzien der belangen van het lager onderwijs, zal blijven voortgaan te handelen in den geest en naar de beginselen, welke het heeft uitgesproken in zijn adres aan Z. M. den Koning, dd. 9 juni 1849.

Morgen zullen de beraadslagingen worden voortgezet.

— Gisteren had in het locaal *de Fransche Tuin*, in de Plantaadje, plaats de jaarlijksche Algemeene Vergadering van de *Vereeniging ter bevordering van de belangen des Boekhandels*, onder voorzitterschap van den heer Dr. *Is. An. Nijhoff*. De opkomst van eene talrijke schaar boekhandelaren uit verschillende oorden des lands, getuigde van de voortdurende belangstelling der leden in deze inrigting, die zich hoofdzakelijk ten doel stelt de aankweeking van goede trouw, het onderling beslechten van opkomende geschillen, en het weren van alles wat den handel zou kunnen verlagen of onteeren. Bij de behandeling van verschillende punten, heeft de vergadering blijken gegeven van hare gezindheid om daartoe mede te werken, en van hare zucht om de daartoe strekkende pogingen des bestuurs te ondersteunen, en deze instelling aan haar doel te doen beantwoorden.

Door de vergadering werden benoemd om de vereeniging bij het in de volgende maand alhier te houden Letterkundig Congres te vertegenwoordigen, de heeren: Dr. *Is. An. Nijhoff*, *G. T. N. Suringar* en *J. F. Schleijer*, terwijl door het aftreden van de heeren *K. Fuhrt* en *J. de Vries*, het bestuur thans zamengesteld is als volgt: Dr. *Is. An. Nijhoff*, president, *J. F. Schleijer*, vice-president, *J. H. Gebhard*, secretaris, *J. D. Sybrandi*, penningmeester, *Frederik Muller*, *W. van Boekeren* en *G. T. N. Suringar*. (*A. C.*)

's Gravenhage, *13 aug.* Naar men vernemt heeft de heer *T.* baron *van Herzeele*, raadsheer in den Hoogen raad der Nederlanden, uit hoofde van zijnen vergevorderden ouderdom, eervol ontslag uit die betrekking verzocht.

Rotterdam, *12 aug.* Wij hebben Kaapsche dagbladen tot 3 juni ontvangen. Het politiek nieuws bepaalt zich tot mededeelingen wegens de verkiezing van niet-officiele leden van den Wetgevenden Raad in verschillende districten. Onder de vijf in de Kaapsche afdeeling gekozenen is de advocaat *Brand*, *Senior*, omtrent wien wordt opgemerkt dat hij het thans aangenomen stelsel, hetwelk toemaals bijna nog als misdaad van gekwetste majesteit werd beschouwd, reeds in 1820 openlijk voorgestaan heeft, bij zijne bevordering tot doctor in de regten aan de Leijdsche Universiteit, na verdediging van zijne dissertatie *de Jure Coloniarum* (over het regt der koloniën).

Voorts behelzen die bladen berigten wegens schokken van aardbeving, op verschillende tijden en plaatsen. Te Georgestad was die op 21 mei zoo sterk, als reden zwaar geladen wagens in vollen ren over bruggen. Den 28sten dier maand werden te Port Elizabeth en Grahamstadt insgelijks vrij hevige schokken gevoeld. Schade van eenig belang schijnt echter niet aangerigt te zijn, maar het ongewone van dit natuurverschijnsel in die streken veroorzaakte grooten schrik. Te Tulbagh en in het Koude Bokkeveld rigtten de springhanen groote verwoesting aan.

Den 31sten mei woedde in de Kaapstad een hevige storm, waardoor het barkschip *Arab*, kapt. *Baker*, komende van Mauritius en bestemd naar Londen, verongelukte. Equipage en passagiers zijn behouden. (*H. C.*)

Groningen, *12 aug.* Ten vervolge van de door ons van tijd tot tijd medegedeelde berigten nopens de spoorweg-aangelegenheden in het Hannoversche, bepaaldelijk echter wat Oost Vriesland betreft, kunnen wij heden melden, dat de regering van Hannover den 7den dezer werkelijk twee wetten heeft uit-

gevaardigd betreffende den Zuider- en Wester-spoorweg. De eerste wet betreft het commissariaat der Standen. Hannover is, zoo ver wij weten, het eenige land in Duitschland, waar de Standen door gevolmagtigden het regt van onbepaald toezigt hebben op 't bestuur en de exploitatie der spoorwegen. De wet luidt: § 1. Het bestuur over 't leggen en de exploitatie van de op kosten van 't land daar te stellen spoorwegen 1) in de rigting van Hannover en Hildesheim naar de zuidelijke deelen des lands, en 2) in de landdrostijen Osnabrück en Aurich, worden aan onze spoorweg-directie, onder leiding van onzen minister van Binnenlandsche Zaken opgedragen; — § 2. Voor de in § 1 bedoelde spoorwegen neemt de werkzaamheid van het commissariaat der Standen, in de voor de oudere landsspoorwegen door de wet van den 4den mei 1843 bestemde mate een' aanvang." — In twee andere wetten wordt de onteigeningswet van 1840 en de voorschriften ter harer uitvoering ook op den *Wester-spoorweg* toegepast.

Hieruit blijkt alzoo, dat deze ook voor ons belangrijke aangelegenheid wezenlijk vorderingen maakt. (*G. C.*)

Vries, 11 aug. Als een bewijs, dat het geloof aan hekserijen in deze verlichte eeuw nog niet geheel verdwenen is, niettegenstaande de meer en meer algemeen wordende kennis, kan het volgende dienen: Ten huize eener reeds vrij bejaarde vrouw te Smilde kwam onlangs eene onbekende vrouw, naar men giste uit V...., die, na over het een en ander te hebben gesproken, iets nuttigde en toen, na zich eenigzins zonderling gedragen te hebben, vertrok. Eenigen tijd hierna werd de vrouw ongesteld en dadelijk vatteden de kinderen der lijderes het denkbeeld op, dat zij behekst zoude zijn. Dien ten gevolge begaf een derzelven zich spoedig naar eenen in Vriesland wonenden en vermaarden duivelbezweerder, ten einde van deze hulp te vorderen, ten behoeve zijner zoo hij meende onnatuurlijk zieke moeder, zonder dat hij hierin slaagde. Intusschen overleed de vrouw en een erfgenamen, naar men verhaalt, nam zich ernstig voor, om niet te rusten voor hij de heks had ondekt, vermits hij meende, dat de overledene betooverd de eeuwigheid ingegaan zijnde, niet konde rusten; of hem zulks gelukken zal, betwijfelen wij. (*Hand.*)

Amersfoort, 7 aug. In no. 83 meldt de *Nederlander* dat mr. *J. M. de Kempenaer zich zelven* als kandidaat voor het Lidmaatschap der Tweede Kamer in het Kiesdistrict Amersfoort heeft gesteld.

Dit is onjuist. Men wijst slechts op hem als dengenen wien men boven anderen zou verlangen.

— Men meldt ons uit Utrecht, dat waarschijnlijk de Gouverneur zijne betrekking zal neêrleggen.

— Te Huizen, Bussem, Blaricum en Naarden heeft men, zoo als berigt wordt, zijne keus op Mr. *J. M. de Kempenaer* gevestigd, als de man voor het Lidmaatschap der Tweede Kamer. (*Am. Arr. B.*)

Arnhem, 14 aug. Gisteren avond werd in het gebouw *Musis Sacrum* eene tweede kiezers-vergadering gehouden, ten einde het ontwerp van reglement voor eene vrijzinnige kiezers-vereeniging in overweging te nemen en op dien voet eene vereeniging te vestigen. Met genoegen merkte men onder de aanwezigen eenige notabele kiezers uit de buitengemeenten van het kiesdistrict op, 't geen deed betreuren, dat men niet vroeger de hand had geleed aan het plan, dat thans tot uitvoering is gekomen, dewijl meerdere tijdruimte dan zou hebben toegelaten het ontwerp meer algemeen in de buitengemeenten bekend te maken, en gelegenheid zou hebben gegeven aan de daar gevestigde kiezers, om reeds van den aanvang af van hunne medewerking te doen blijken.

De vergadering werd geopend door den heer *L. A. J. W. Sloet*, die door de commissie tot haren voorzitter was gekozen. Nadat hij de aanwezige kiezers aan het doel der vergadering had herinnerd, lichtte hij het ontwerp-reglement toe, en bragt het vervolgens, artikelsgewijze, in beraadslaging en in stemming. Alle artikelen en vervolgens het geheele reglement, werden met eenparige stemmen aangenomen. De voorzitter verklaarde daarop de vereeniging voor geconstitueerd en noodigde hen uit, die niet genegen mogten zijn tot de *vereeniging* toe te treden de vergaderzaal te verlaten. Met genoegen bemerkte men, dat slechts twee of drie aan die uitnoodiging gevolg meenden te moeten geven. Alle overigen deden aldra, door het onderteekenen van voorloopige lijsten, blijken van hunne gezindheid om lid der vereeniging te zijn. Het leverde echter moeijelijkheid op om terstond tot de keuze van een bestuur van 25 leden over te gaan, dewijl het natuurlijk ondoenlijk was met een oogenslag na te gaan wie in de vergadering [illegible] en tot de vereeniging toegetreden waren, [illegible] de te huis vervaardigde lijsten ligtelijk [illegible] namen konden bevatten van kiezers, die wegens beroepsbezigheden of andere redenen niet hadden kunnen opkomen. Ook zou bij eene onmiddellijke stemming de keuze te beperkt zijn geweest, daar zeker zeer vele, op wie hunne medekiezers het oog wenschten te vestigen, en die ongetwijfeld tot de vereeniging zullen toetreden, behoorden tot het getal van hen, die verhinderd waren geworden de vergadering bij te wonen. Uit dien hoofde werd besloten aan de afwezig gebleevene kiezers tot heden middag 12 uur gelegenheid te laten hunne namen op de voorloopige lijsten te plaatsen, die lijsten onmiddellijk te doen drukken en rond te zenden aan de leden der vereeniging, ten einde deze, uit die met nieuwe namen vermeerderde lijsten, hunne keuze voor het bestuur konden doen. Heden avond van zes tot acht uur zal dan vervolgens de commissie, waarbij vijf andere kiezers, met namen de heeren *C. P. Hennij*, *H. J. Kronenberg*, *André de la Porte*, *N. W. Buddingh* en *J. Verburgt* ter opmaking der stemming zijn toegevoegd, — zitting houden in een der zalen van het gebouw *Musis Sacrum*, ten einde de stemlijsten voor het bestuur der vereening in ontvang te nemen.

En zoo is de vrijzinnige kiezers-vereeniging voor het kiesdistrict geconstitueerd, en telt zij reeds meer dan honderd leden, welk getal buiten twijfel gaandeweg zal toenemen. Gelijk zij eendragtig tot stand kwam, mogen wij ons vleijen dat zij eendragtig zal werken, en met krachtige hand het verkiezingswerk zal leiden, dat, zonder zoodanige leiding, tot een spel wordt. Wij hopen, dat de kiezers der buitengemeenten zich onverwijld aan deze liberale vereeniging zullen aansluiten, en departementen zullen vestigen.

— De minister van Binnenlandsche Zaken heeft, krachtens art. 99, laatste zinsnede, der wet van den 4den juli jl. (*Staatsblad* no. 37), na de Gedeputeerde Staten der betrokken provinciën te hebben gehoord, bij onderscheidene dezer dagen genomen beschikkingen, onder anderen onder-kiesdistricten aangewezen in de hoofd-kiesdistricten Arnhem, Nijmegen, Tiel en Zutphen.

ARNHEM.

Onder-kiesdistricten.

Arnhem, Ermelo, Harderwijk, Putten, Nijkerk, Barneveld, Ede, Apeldoorn, Brummen, Wageningen, Renkum en Doorwerth (hoofdplaats Renkum), Heteren en Hemmen (hoofdplaats Heteren), Rheden en Rozendaal (hoofdplaats Rheden).

NIJMEGEN.

Onder-kiesdistricten.

Nijmegen, Millingen, Ubbergen, Groesbeek, Heumen, Overasselt, Beuningen, Ewijk, Druten, Horssen, Burgharen, Batenburg, Appeltern, Elst, Bemmel, Huissen, Gent, Pannerden, Herwen en Aerdt, Zevenaar, Duiven, Westervoort, Angerlo, Didam, Wehl, Berg, Gendringen, Wychen en Balgoy, (hoofdplaats Wychen), Valburg en Loenen (hoofdplaats Valburg).

TIEL.

Onder-kiesdistricten.

Tiel, Wamel, Dreumel, Wadenoijen, Ophemert, Varik, Est en Opijnen, Waardenburg, Geldermalsen, Deil, Haaften, Beest, Herwijnen, Vuren, Brakel, Ponderoijen, Zuilichem, Nederhemert, Gameren, Kerkwijk, Ammerzoden, Hedel, Driel, Rossum, Hurwenen, Zalt-Bommel, Heerewaarden.

ZUTPHEN.

Onder kiesdistricten.

Zutphen, Eibergen, Vorden, Groenlo, Winterswijk, Aalten, Lichtenvoorde, Dinxperlo, Wisch, Borculo, Logchem, Neede, Warnsveld, Diepenheim, Stad Doetinchem, Ambt Doetinchem, Zelhem, Hengelo, Hummelo, Doesborgh, Steenderen, Ruurlo, Laren en Verwolde (hoofdplaats Laren.)

— De *Lake superior Journal* behelst het verhaal van een vreemdsoortig geologisch verschijnsel, waarvan de bijzonderheden door een ooggetuige bevestigd zijn.

Die getuige, de heer *Spaulding*, bevond zich den 18den juni, tegen 11 ure des ochtends aan den oever der rivier de Two-Heart, op den zuidelijken oever van het *Lake Superior*, toen hij eensklaps op eenige roeden afstands van de plaats waar hij stond, beweging in het water ontdekte en kort daarop eene massa grondsboven het water zag verschijnen. Dit plotseling gevormd eiland meet ongeveer 150 voeten in den omtrek en is 6 voeten boven den waterspiegel verheven; het was overdekt met zand en steenen even als de bedding der rivier, doch de golven hebben het later schoongemaakt en thans heeft het eene kleiachtige oppervlakte.

Tegelijkertijd toen dit eilandje oprees, werd de tegenovergestelde oever der rivier in dezelfde evenredigheid verhoogd en verteonde een nieuw terrein gelijk aan een zandbergje.

Achter deze verhooging is de grond, over eene oppervlakte van 40 roeden ingezakt, en is met de boomen die er op staan, ongeveer 20 voeten lager geworden.

Dit drievoudig verschijnsel, hetwelk gelijktijdig plaats had, is van geene enkele schudding of onderaardsch gerucht vergezeld gegaan, en verwekte geen ander bewijs van geweld, dan die welke gewoonlijk met bewegingen van dien aard gepaard gaan.

POLITIE.

Bij den Commissaris van politie is te bevragen een geknoopt zwart zijden doekje.

Advertentiën.

Heden beviel voorspoedig van een' Zoon Vrouwe *DINA FROWEIN*, geboren *MARCUS*.
ARNHEM, den 10den Augustus 1850.

Op den 9den Augustus 1850, overleed te ARNHEM, in den ouderdom van bijna drie en zestig jaren, de Wel Edel Geboren Heer *L. J. BÖHTLINGK*, in leven *Wethouder dier Stad*, veelgeliefde Echtgenoot van *H. A. G. BÖHTLINGK*, geb. *NOOT*.

† † † Bij *F. DE GEEST*, te *Oosterbeek*, TE † † HUUR voor Een of Twee Maanden, met † of zonder de Kost, 2 à 3 GEMEUBILEERDE KAMERS, SLAAPKAMER en KEUKEN, nabij *Bato's Wijk*, hebbende heerlijke vergezigten en riant uitzigt over den Rijn enz.

DE ROB
B. LAFFECTEUR,

welke alleen geautoriseerd is, geneest radikaal en in weinig tijds, de Dauwworm (Dartres), de Kliergezwellen, de Pijnen, de Bloedvloed, Rheumatismus Sijphilis, Jicht, onlangs afgekomen Afvloed, of welke tegen den Kopahu en de inspuitingen hardnekkig blijven; zoo ook de nieuwe en verouderde Sijphilitische ziekten en welke aan het kwik, de Salseparille en het Jodure van Potassium wederstaan.

Prospectus gratis. Prijs: acht en een halve frank. — te bekomen bij de voorname Apothekers.

De volgende opmerkenswaardige genezing van een gezwollen been door de zalf en Pillen van
HOLLOWAY,

Is bekend gemaakt in den *Adelaide Observer* in *Zuid Australie*, *GEORG MUNCTON* in de kolonie aldaar woonachtig, was sedert onderscheidene maanden lijdende aan een dik of opgezwollen been.

De pijn was dikwijls zoo hevig dat hij geheel van den slaap beroofd werd. Men raadde hem toen aan de Pillen en Zalf van *HOLLOWAY* te gebruiken, en door derzelver werking was hij in den tijd van 14 dagen reeds zoo ver hersteld, dat hij vijf uren ver naar Adelaide konde gaan, om deze bekendmaking in het bovengenoemde nieuwsblad te doen plaatsen.

Doosjes Pillen van *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50; *Potjes Zalf* van *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15 *f* 15.90 *f* 23.90.

Zijn op *franco-aanvrage* à contant te bekomen, bij den Heer *S. STRAATMAN*, Hoofddepôthouder te *'s Hertogenbosch*; den Heer *F. ROMEIJN Fz.*, Depôthouder te *Arnhem*; den Heer *B. ABAMA*, Depôthouder te *Amsterdam*; als middelen *Londen*, Strand 244, *HOLLOWAY'S* Etablissement.

Burgerlijke stand.

ARNHEM:

Van 2 tot en met 9 augustus.

Gehuwd: J. Endeman, 30 j., met W. Leemkuil, 30 j.

Bevallen: J. Reupkes, Z. — H. v. Engeland, geb. Loois, Z. — A. de Ruiter, geb. Rouwenhorst, Z. — A. Jonker, geb. Visser, Z. — B. Giesbertsen, geb. Bos, Z. — G. Alofs, geb. v. Beek, Z.

Overleden: E. D. v. Beek, 78 j. — G. J. v. d. Kamp, huisvr. van R. A. de Boer, 66 j. — J. Botterkamp, wed. van J. Klooster, 63 j.

Marktprijzen.

NIJMEGEN, 5 augustus.

Alhier was de middenprijs ten markt van gisteren: van de 463 verkochte mudden *Tarwe*, per Ned. mud *f* 8.24; van de 461 verkochte mudden *Rogge* *f* 5.44; van de *Gerst* was de hoogste prijs *f* 4.10 en de laagste *f* 3.75; van de *Boekweit* de hoogste prijs *f* 5.00 en de laagste *f* 4.50; van de *Haver* de hoogste prijs *f* 2,90 en de laagste *f* 2.00.

De prijs van de *Boter* was per Ned. pond *f* 0.52 à *f* 0.66.

Waterhoogte te Arnhem.

14 Aug. 2 El 4 Palm 5 Duim; gew. 14 D. gev. 0 D.

De prijs dezer courant is f 5 in de drie maanden. Afzonderlijke nommers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels f 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt voor elke plaatsing.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.